

Estonija Formaliai Reikalauja Pripažinimo

Stovis Pabaltijoje priguli nuo Talkininkų

TALKININKAI REIKALA- VO PRIVILEGIJŲ RU- ŠAMS ESTONIJOJE.

Tad Estonija pareikalavo pripažinimo.

Dorpatas, Estonija, gr. 15 (Suvelinta).—Estonijos vyriausybė formaliai pareikalavo angščiausios taikos konferencijos tarybos pripažinti Estonijai nepriklausomybę.

Sitas formalis reikalavimas padarytas gruodžio 13, kuomet estų vyriausybė davė atsakymą į tos angščiausios tarybos notą.

Angščiausioji taryba reikalavo estų atmainyti savo atsišėmimą į šiaurvakarinę gen. Yudenio armiją ir į pačią šiaurvakarinę rusų valdžią. Taryba reikalavo, kad estai paliantų nuginklavę tą armiją ir duotų jai progos persiorganizuoti nepavykus paimti Petrogrado.

Estonijos vyriausybės tasai talkininkams atsakymas buvo paskaitytas Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos ministrų ir politikų misijoms nariams, taip pat šiaurvakarinės valdžios ir jos armijos reprezentantams. Tą atliko estų ministrų pirmininkas.

Estų vyriausybė atsakyme išaiškino savo atsišėmimą į šiaurvakarinę rusų valdžią. Pažymėjo, kad į tą valdžią atsišėmė draugingai. Išginkluoja gi tik tas gen. Yudenio armijos dalis, kurioje perėjo Estonijos rubelius. Estų vyriausybė visuomet pasirengusi sugrąžinti rusams ginklus be jokių sąlygų.

Rusai gali atkreipti prieš estus.

Estonijos teritorijose leisti rusų armijai persiorganizuoti estams yra pavojus, pasakyla atsakyme talkininkams. Nes estai iš niekur neturi gvarantijos, kad jų šalį bus pripažinta nepriklausomybė. Estai tokiame atsitikime yra nuomonės, kad kuomet perorganizuo-

TALKININKAI NELAUKSIA AMERIKOS.

Londonas, gr. 19.—Laikraštis Daily Express praneša, jog talkininkai nusprendė toliau nelaukti Amerikos taikos sutarties reikale.

Tomis dienomis Anglija pasiūsianti Paryžiuje savo atstovus su įgaliojimu pasirašyti po taikos sutarties protokolą. Tačiau galutinis ratifikavimas taikos sutarties su Vokietija.

tai rusų armijai pavyktų paimti Petrogradą, tuomet ta pati armija galėtų atsisukti prieš pačią Estoniją ir šitą sutruškinti.

Savo keliu, Estonijos vyriausybė yra prielanki tos rusų armijos perorganizavimui. Ir visuomet mielai leistų tą padaryti, jei Estoniją oficialiai pripažintų admirolas Kolčakas, gen. Denikinai ir talkininkai.

Taip estų vyriausybė atsakė talkininkams.

Kas reiks daryti talkininkams.

Estų vyriausybės atsakymas talkininkams pakėlė naują situaciją. Nežinia ką pradės talkininkai šitam klausime. Jei talkininkams yra svarbus daiktas duoti pagalbos Kolčakai ir Denikinui, tad lygiai turi būti svarbu išpildyti ir estų reikalavimą.

Kai kurių nuomonininkų, jog talkininkai reikalaujami nepalinks Estonijos troškimų pusėn. Bet, matyt, jie rimtai pasidarbūs, kad Estoniją pripažintų Kolčakas ir Denikinai.

Ir jei tik tas būtų atlikta, čia tvirtinama, jog kuoveikiai Estonijoje būtų imtasi perorganizavimo šiaurvakarinės armijos. Rusai tuomet daug ką laimėtų.

Prigultis estų atsakymas.

Estonija vos tik buvo pradėjusi įsigilinti į konferenciją su bolševikų atstovais, kuomet gavo nuo talkininkų notą rusų armijos reikale.

Svarbiausioji bolševikų taikos sąlyga estams—neleisti savo ribose atgaivinti Yudenio armiją arba organizuoti kitą kokią kariuomenę, prieš bolševikus atkreiptą.

—Tuo tarpu talkininkų taryba reikalauja leisti perorganizuoti Yudenio armiją.

Pasirodė, jog tokiame atsitikime Estonijos vyriausybė turi surištas rankas.

Estai veikiausiai atsisakė ir davė prigultinį atsakymą talkininkams.

NEPERTRAUKTA TARY- BOS SU BOLŠEVIKAI.

Apie tai oficialiai paskelbta Londonas.

Londonas, gr. 20.—Čia oficialiai paskelbta, jog Copenhagene tarybos tarpe Anglijos atstovo James O'Grady ir bolševikų atstovo Litvinovo nelaisvųjų susimainymo klausime visai nepertrauktos.

Tarybos kokiame laikotarpiu atidėtos, kad duoti progos vienam ir kitam atstovui pasitarti su savo valdžiomis kairiuose painesniuose klausimuose.

PABALTIOJE STOVIS PRI- GULI NUO TALKININKŲ.

Estonija gali susitaikinti su bolševikais.

Revelis, Estonija, gr. 17 (suvelinta).—Diskusuojant apie estų su bolševikais konferencijos klausimą, kairieji vietos diplomatai pažymi, jog tolimas Pabaltijoje stovis ir tos konferencijos likimas priguli nuo talkininkų.

„Dabar talkininkai pirmieji turi atlikti žingsnį,“ pasakė vienas žinomas diplomatas.

Estonija viešai jau pasisakė, kokiame pozicijoje stovi ir ko ji nori. Gi kitaip, estai kartais ir gali susitaikinti su bolševikais.

Tad šandien Pabaltijoje taika ar netaika su bolševikais išimtinai priguli nuo talkininkų.

Užsienų reikalų ministras Birk pabrėškė, jog konferencija estų su bolševikais sutrukdė Estonijos rubelių nustatymo klausimas. Tasai klausimas, sakė, didžiai svarbus. Bet jis negali suardyti konferencijos.

Nes Estonijos atstovai pasirengę sutikti su plebiscito pasiūlymu kai-kuriose teritorijose.

Danijon išvažiavo represen- tantai.

Is talkininkų pusės laukinama kas nors nauja. Visą dieną šandien atkreipta į Copenhagą, Danijoje.

VISI ŠAUKIA CUKRAUS, CUKRAUS!

BET CUKRAUS KAIP NE- RA. TAIP NĖRA.

Visai aiškina, bet nėra pasekmių.

Washington, gr. 20.—Šalini trūksta cukraus. Visai aiškina, kas apsirėškimas. Tariamasi, kas reikia daryti. Pasėkmė nieko gera neišneša. Žmonės neturi cukraus. Jei tenka svarą kitą pirkti, prisiima brangiai užmokėti.

Cukraus trūkumo priežastį štai kokių paduodama:

Perdaug šandien cukraus suvartoja žmonės.

Perdaug cukraus išsiunčiama Europon.

Del nusiųtų darbininkų streiko keletą savaitių nebuvo dirbama cukraus dirbtuvėse.

Daug cukraus susikrovė višokios rūšies fabrikantai.

Trūksta 2 milijonų tonų.

Kongreso atstovas Hangan iš Iowa valstijos, žemdirbių komiteto pirmininkas, sako, jog šandien pasaulini trūksta 2 milijonų tonų cukraus. Jis tą savo tvirtinimą paremia tuo, jog pirm karės čia, Šv. Valstijose, per metus kiekvienam žmogui cukraus išėjo 83 svarai (būtent, tiek suvartota), karės metu 75 svarai, gi dabar 92 svarai.

Atstovas Dallinger gi tvirtina, jog perdaug cukraus išvežama Europon. Jis sako, jog negalima daryti skriaudos saviems gyventojams. Ir jis darbuojasi uždrausti išvežimą cukraus.

CHICAGON ATKELIAVO GEN. PERSHING.

Šandien išvyko Chicago atkeliauvo gen. John Pershing. Jam draugauja jo štabas iš 9 oficerių.

Žymų svečių geležinkelio stotyje pasitiko miesto majoras su komitetu ir žymiausieji Chicago piliečiai.

Jo pagerbimui ruošiamos įvairios iškilmybės, Chicagoje jis svečiuosis šandien ir rytą.

MIRĖ OPEROS DIREKTO- RIUS CAMPANINI.

Chicagoje mirė Chicago Grand Opera Company direktorius Cleofonte Campanini, eidamas 59 metus amžiaus. Jis gimęs mieste Parma, Italijoje. Gruodžio 22 d. Tėvų Paulistų bažnyčioje įvyks gedulingosios pamaldos. Mirusio lavonas bus išvežtas į jo gimtinę vietą, Italijon.

Anglijos politikinės misijos pirmininkas, labai intakus diplomatas Pabaltijoje, pulk. Talents, iškeliavo Londonan. Kai-kuriam laikui jis apsisistos Copenhagene.

Taip pat tuojaus Copenhagene iškeliavo ir Šv. Valstijų komisijonierius Pabaltijos viešpatijoje, John Gade.

Atstovas Martin iš Louisianan, pats cukraus augintojas, kaltina uostų darbininkų streiką. Sako, kuomet pasibaigė streikas, cukraus dirbtuvėse dirbama dienomis ir naktimis ir to pasekmės jau matomos. Nes cukrus pasiekia turgavietes. Jis sako, jog sausio pradžioje bus galima cukraus gauti Kuboje ir tuomet bus padaryta palengvinimų.

Kovoja prieš vyriausybės kontrolę.

Martin kovoja prieš McNary bilių, sulig kurio vyriausybė turėtų kontroliuoti cukrų. Tą bilių pravedė žemesnysis butas. Bilis dabar yra senate ir tenai sutrukdomas.

Martin sako, jog ir be tos kontrolės bus galima, kiek tik norima ir prieinama kaina, cukraus iš Kubos.

Suprantama, kokiais tikslais jis priešiną, kontrolei.

Kaipgi su eksportu?

Apie tai skaitlinių paduoda Dallinger. Jos svarbios. Štai: Nuo sausio 1 ligi lapkr. 1 Europon išvežta 1,246,869,413 svarų cukraus.

Kuomet Europoje padaryta armistacija, karės departamentų šinyboje Prancūzijoje buvo 22,000,000 svarų cukraus. Ir tas cukrus karės sekretoriaus įsakymu parduota Prancūzijos vyriausybei po 2½c. svarui.

Kongresas pravedė rezoliuciją, kurią pareikalauta generalio prokuroro išaiškinti, kodėl Louisianos cukraus svarai paskirti 17c. kaina.

Is Louisianą gi priede aptarinia žinių, jog cukraus užde-
rėjimai šimet esą perpus mažesni.

Tai žinokis, jei nori.

ANGLIJOS DARBO PARTI- JA IR AIRIJA.

Ta partija stovi už Airiją.

Londonas, gr. 20.—Darbo partijos parlamento atstovai nusprendė Airijon pasiųsti delegaciją. Delegacija vietoje ištirs militarinį Anglijos vyriausybės veikimą ir patirs priežasčių, kodėl vyriausybė atsisako duoti laisvę Airijai.

Darbo partijos organas pasmerkia vyriausybės atsišėmimą į Airiją. Sako, dabartinė vyriausybės politika kasa duobę po Britanijos imperiją.

Sako, daug kartų vyriausybė buvo pažadėjusi parlamentan induoti bilių Airijos savivaldos klausime. Ir ligšiol to neįspildė. Tokino pasielgimu pasarvojo Anglijos garbę.

Be šito ta pati vyriausybė žiauriausiomis priemonėmis persekioja žmones, kurie daugiau nieko nedaro, kaip tik išreiškia savo troškimus, nori laisvės.

SUNAİKINTA DAUG GUMI- NIŲ LANKŲ AUTO- MOBILIAMS.

Washington, gr. 20.—Kongreso komitetui, kuris tyrinėja karės išlaidas, kapitonas Clendening liudydamas pranešė, jog Šv. Valstijų taotinio korpuso vyriausioje stovykloje Verneuil, Prancūzijoje, dideliais krūvomis ir šandien stovi sukruta guminų lankų automobiliams.

Tų lankų vertė siekia daugiau 35 milijonų dolerių. Lankai gulėdami per istisus mėnesius atviram ore taip susinaiškino, kad šandien jie niekam netinkami.

Toj pačioj stovykloj esą sukruta ir keli tukstantai motorinių dviračių, katrie taip pat ligšiol bus niekam verti.

Komitetas negalėjo atsisėdėti tokiais liudijimais ir karės departamento neapsižiūrėjimais.

PATARIA TAUPYTI LAIK- RAŠTINĘ POPERĄ.

Washington, gr. 20.—Kongresui buvo paduotas bilis sumžinti leidžiamus šalį laikraščius del oritrukimo laikraštinės poperės.

Kongreso komitetas, išklauses daugel nuomonių, atmetė bilių ir paragina laikraštinius taupyti poperį taip, kiek yra galima.

Komitetas įsitikino, jog suvaržymais nebus galima atsiekti geisčių pasekmių.

SOCIJALISTAI MĖGINA SUARDYTI PAR- LAMENTĄ.

Rymas, gr. 19.—Italijos parlamente socijalistai atstovai nusprendė labjau išimpti savo veikimą opozicijoje, kad tuo būdu kuoveikias suardyti dabartinį parlamentą.

Socijalistai yra nuomonės, kad kuomet parlamentas bus išskirstytas, tuomet sekantį parlamentan rinkimuose jie laimės dar daugiau atstovų.

Nebus Gyvulių Skerdyklų Kompanijų Trusto

NEPAVYKO SUMONOPOLI- ZUOTI MAISTO PRO- DUKTUS.

Sutiko atsisakyti visų pašali- nių vedamų reikalų.

Washington, gr. 20.—Penkios didžiulės gyvulių skerdyklų kompanijos Chicagoje—Armour & Co., Morris & Co., Swift & Co., Wilson & Co. ir Cudahy Packing Co., gavo puikių kalėdinių dovanų.

Generalis prokuroras Palmer paskelbė vyriausybės padarytą sutartį su kompanijomis. Sulig sutarties, tos kompanijos į sekančiu du metus turi persiskirti ant visomet su visokiais pašaliniais reikalais ir užsiimti vientik mėsos produkcija.

Už suokalbavimų sumonopolizuoti maisto produktus visų šalį tos kompanijos buvo patrauktos atsakomybėn. Ir kuomet jos pamatė, iš kur pačia vejas, gražumai sutiko persiskirti su visa tuom, kas nepriguli jų užsiimimui.

Grumojo visai šalies.

Pradžioje savo įsikurimo paminėtos gyvulių skerdyklų kompanijos buvo užsiėmusios vientik mėsos produkcija.

Kuomet su mėsa pavyko padaryti milijonus, jos su tais milijonais puolėsi monopolizuoti kitus maisto produktus. Išpatė visur savo krautaves, kuriose buvo pardavinėjamas maisto produktų.

BOLŠEVIKAI PAĖMĘ KE- LIS SODZIUS ESTO- NIJOJE.

Taip pat paėmę nelaisvėn tris kazokų pulkus.

Londonas, gr. 20.—Bolševikai iš Maskvos praneša apie žiaurios mušins, kokie seka Estonijos fronte, Narva apylinkėse.

Tenai, anot pranešimų, bolševikų kariuomenė persibriočius per estų dyglines vielų tvoras, pasileidus pirmyn ir paėmusi keli sodžius.

Toliaus pranešama, jog bolševikų raitariai atlikus pasekmingą užpuolimą prieš Kremoną Spaskaja, už 85 mylių pietrytuose nuo Narvos. Paėmę nelaisvų.

Turkestane bolševikai užėmė Ust-Kamenogorsk. Ten jiems pavykė paimti nelaisvėn tris kazokų pulkus.

SMARKI POLICIJANTĖ; SU- ARESTAVO SAVO VYRĄ.

Atlanta, Ga., gr. 20.—Anglijos policijos pareigai išpildyti Mrs. B. Cook. Ir pirmiausia nauja policijantė suareštavo savo vyrą.

Nutempė jį policijos nuovadon, kur ir apkaltingą už girtavimą.

PIRKITE KARŠTĄ TAUPY-
MO ŽENKLELIUS W.S.S.).

visoks maistas, pradėjus duona ir baigus cigareis, net naminius rakandais. Mažesnis maisto kompanijos kitos pasakui kitas turėdavo nykti, neatsilaikydamos konkurencijos.

Dar keletas metų — tos kompanijos būtų sumonopolizavusios Amerikoje ne tik maistą, bet ir visus pragyvenimui reikalingus daiktus, pagaliaus net viešąsias įstaigas, šalies geležinkelius, kasyklas ir tt.

Pajusta pavojus.

Karės metu pajusta tikras pavojus, kuomet šalies vyriausybė prisiejo pirkti maistą armijai. Įsitikinta, kad koki maistą nepirksi, daugel atsitikimuose turi susidurti su to trusto diktatura, su jo nustatytomis kainomis.

Ir kuomet pagaliaus imta galvoti karės metui paimti vyriausybės kontrolėn gyvulių skerdyklas, sužinota, kad jos nepaaimamos, nes surištos stipriais ryšiais su maisto produkcija.

Šito užteko vyriausybei, kad paskirta komisija, Ogle Lin kompanijos pareigūnų įskaitini, monopolizuoja visokią maisto produkciją ir diktuoja kainas.

Skerdyklų kompanijos patrauktos atsakomybėn už tokius neleistinus darbus. Kad nesulaukti aršesnių pasekmių, kompanijos nusileido ir sutiko pamesti monopolizuoti maisto produkciją.

NORĖTA NUŽUDYTI AIRI- JOS LORDAS LEITE- NANTAS.

Vienas užpuolikas tuojaus nušautas.

Dublinas, Airija, gr. 20.—Vakar čia atlikta pasikėsinimas prieš Airijos valdytoją lordą-leitenantą French.

Lordui-leitenantui važiuojant automobiliu tarpe Ash-town varty ir Phoenix parko, paleista keli šūviai iš revolvėrio į automobilį. Viena kulipka nužudė pr. šalį praeinantį civilį žmogų. Vienas poliemo-nus pažeistas. Bet lordas-leitenantas išėjo sveikas.

Užpuolikai buvę keli. Militarinė gvardija tuojaus šūviais atsakė į pasikėsintojus. Vienas iš jų nušautas.

Neužilgo po to miesto gatvėmis pradundėjė pora tankų. Tas pakėlė didį nerimavimą tarp gyventojų.

SULAIKYTI PASAŽIERI- NIAI TRAUKINIAI.

Vienna, gr. 19.—Švenčių laikotarpiu visoj Austrijoje dekurų stokos sulaukyti visi sažieriniai traukiniai.

GRUODŽIO 20, 1919 M.

Chicago. — Šandien gražus; šandien, k.

"DRAUGAS"
LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
As NEWS-STANDS 2c A COPY
Advertising rates on application

Lietuvių Katalikų Dienraštis

"DRAUGAS"
Kas laisvą tikrąs modėdianus.
PRENUMERATOS KAINA:
CHICAGO IR URSIENYJE:
Metams \$6.00
Pusmeti 3.00
SUV. VALST.
Metams \$5.00
Pusmeti 3.00
Prenumerata mokas tikslu. Lai-
kas skaitosi nuo užrašymo dienos ne
nuo Naujų Metų. Norint permainyti
adresą, vianda reikia prisiųsti ir senas
adresas. Pinigai geriausia siųsti išper-
kant kasažo ar ekspres "Money Or-
der" arba įdedant pinigų į regis-
truotą laiška.

"Draugas" Publishing Co.
1800 W. 46th St. Chicago, Ill.
Telefonas McKimley 6114

**Lietuvių Katalikų
Visuomenė.**

Lietuvos valdžios pasiunti-
niai šaukia mus atlikti svar-
bią priedermę — surinkti Lie-
tuvai paskolos penkis milij-
onus dolierių.

Tai mūsų motinos šauks-
mą, išgirdome tą balsą
ir mes pagelbom. Mes,
likai, labiau ne-
aukai, atjaučia-
me ir
laisvės braili. Mes dar ne-
pamiršome nei kokią sauvalia-
vimo mūsų krašte nei euro
standary siuntimo. Tėvynės
paliuosavimo reikaluose todėl
mes, katalikai, turime būti
pirmai.

Mes matome, kaip daug iš-
kentėjo Lietuva laike šios bai-
dos karės. Ji pasirengusi ir
toliau kentėti ir grumtis už
savo laisvę ir skaisciją ateiti
su visais savo priešiniais. Ant
savo laisvės aukuro ji jau pa-
dėjo visą savo turtą ir savo su-
nygybę. Ji mato, kad jos
pajėgos jau netrukus galės
išsiviešinti. Todėl ji šaukia
mūsų pagelbos: nebe atky, bet
paskolos, ne malonės — bet
įvertintos priedermės atlikimo.

Nebusime beširdžiai, nebu-
simės sunus palidūnai ir pa-
remsime savo močiutę tais
joliais, kurių čia mes šiek-
iek prisirinkome, ramiai be-
idarbuodami, karės žiaurumų
atėjęje.

Ne liekanas numeskimė, bet
luokime kiekvienas tiek pas-
tolo, kiek tik pasigalime.

Sudėsimė tuos penkis mili-
onus — tai kovą už laisvę lai-
simė, lietuvių vardą išgelbė-
simė. Nesudėsimė — tai pasi-
dysimė esą neverti tos lai-
sės, kurios reikalaujame.

Kviečiame visus Amerikos
lietuvių katalikus stoti neat-
idėliojant į didelį darbą: lai-
girmą dieną sausio 1920 metų
pamato mūsų karįgyčių — dar-
bininkų tukstančių — tuks-
ančius, gerai pasirengusių į
darbą. Steigkime visur kno-
čiausia Bonų pardavinėji-
mo komitetus. Jeigu kokioje
tuošioje lietuvių katalikai
tik-tę, kad katalikų komite-
tesidarbuodami jie daugiau
gali pelnys, tai lai ne-
sugrąžinduoja to-
s, intraukdami
savo kole-

nijų pajėgas, ypač katalikiškų
organizacijų atstovus, lai stoja
jie į gražų lenktyniavimą su
kitokiais lietuvių komitetais,
ar įstaigomis; lai parupina
lietuviams katalikams kredi-
tą prieš tautą; lai parodo vi-
siems, kad lietuvių katalikai
didžiausiai Lietuvą myli ir dėl
jos gyvybės ir laimės mokės
pasiaukoti ir pasišvesti. To-
kie Katalikų Komitetai lai ne-
pamirštie prisiųsti žinių į Ka-
talikų Federacijos raštine,
kiek jie yra iš viso bonų savo
kolonijoje pardavę, kad būtų
galima sutraukti į kravą visą
Katalikų visuomenės pasidar-
bavimą.

Visi, kas gyvas, į darbą. Vy-
rai, moterys ir vaikai — visi
iš dūmo — tėvynės gelbėty.

Am. L. R. K. Federacijos
Valdyba.

**NESPAUSDINTOS ŽINIOS
IS LIETUVOS.**

Kaunas.

Kaune yra "Saulės" gim-
nazija. Ją veda p. Pranciškus
Dovydaitis, žinomas raštinin-
kas ir buvęs ministrų pirmi-
ninkas. Jis dabar turi didžiaus-
ią rūpestį "nesikišti į joki-
tos rūšies darbą, į jokią poli-
tiką." Ir ministrams jis pir-
mininkavo tik tai vieną savai-
tę; paskui pasitraukė į šalį
ir dirbė tylių darbų gimnazij-
oje, o jo kabinetas dar visą
mėnesį valdė šalį.

P. Dovydaitis vokiečiams
Kauną valdant, ypač 1916 me-
tais, buvo paragavęs tokių
sunkenybių, kad jas galima
pavadinti šuniškomis. Dėl var-
go ir neturto pasimirė Dovy-
daičio jauniausias sūnus Juo-
zukas.

Nuo politikos Dovydaitis
tarp nutolo, kad nenori prisi-
dėti net prie katalikiško dien-
raščio, teisindamasis, kad dar-
bas užtiktinai esą tam darbu
jaunesnių žmonių.

Dovydaičio svajonė dabar
yra padaryti Lietuvoje riutą
katalikišką mokslo ir filosofij-
os laikraštį. Tuom tikslu jis
nuo pirmo pradėjo keisti "Lie-
tuvos Mokyklą," nors neturė-
jo nei skaitiko kišenėje. Tas lai-
kraštis pirm visko užsimia
mokslo ir mokinimo dalykais.
Pernykšnius (1918 m.) numa-
rius sudėjas kruvon išėina
knyga 500 puslapių. Šiais 1919
metais Kaune buvo daug ma-
žiaus spaustuvų negu reikėjo ir
leidėjas truko pinigų, todėl
"Lietuvos Mokyklos" pirma-
sis sąsiuvinys išėjo tik tai ru-
denyje. Tą sąsiuvinį išleisti at-
sėjo dvidešimt trys tukstan-
čiai markių. Svetimo ministe-
rija žadėjo pašelpo, bet įvy-
kus ministro permainai Lie-
tuvoje, užėjo, pilnam pinigų
neturtui valdžioje, pašel-
pos Dovydaitis negavo. Todėl
dabar leidėjas turi neapsako-
mai daug vargo.

To nebedamas Dovydaitis
dar šiemet žada išleisti antrą
"Lietuvos Mokyklos" knygą,
o prie to dar turi priręgs
medžiagos kitiem dviem moks-
lingiem rintiem laikraščiam.
Vienas turi būti pašvęstas fi-
losofijai, o kitas gamtos mok-
slams, matematikai ir geo-
grafijai.

Labai gražus tas p. Dovy-
daičio darbastumas. Bet mums
išrodo, kad esant mėnesiniam
rintam laikraščiai "Draugi-
jui" dauginti mokslingų laikra-
čių skaičius. Mes mielu noru
apsiuntume "Lietuvos Mokyk-
lą" platinti Amerikoje, bet
jeigu prisikurs dar daugiau
laikraščių, į kuriuos vienas
žmogus surinks visą medžiagą,
tai ir mūsų įėjus neatkels.

Lietuviai Studentai Šveicarijoje

Friburgo lietuvių studentų
kolonijoje prasiblaivino dangus
ir visi taikoj gyvena. Kun. J.
Tamošaitis liko Lozanoj, kur
buvo vasaros atostogoms nuva-
žiavęs. Jam lieka tik rengties
prie doktorato. Duok Dieve,
kad tas geras upas pasilikty
Friburge ir toliau. Reikia vie-
nok tikėt, kad atvažiuos nau-
jiems ir rimtiems studentams
iš Lietuvos (atvažiuoja—P. Bi-
stras, Ruginis ir Raulinaitis),
Am. Fondas šelpo juos regu-
liariai, tie dirbs nuosirdžiai ir
viskas bus gerai. Gaila man tik
likusių trijų panelių (ketvirto-
ji—Miliūtė Romanaukaitė—
išvažiavo Lietuvon, žadėjo
stoti į naujai įsteigtą kongrega-
ciją Marijampolėje), nes jų
padėjimas labai nelengvas. A-
merikos Tautos Fondas siunčia
Friburgo "Lituanijai" pini-
gus su tikslu šelpiti einančius
Friburgo universitetą lietu-
vius studentus-es. Tik išimti-
nai yra šelpiami 3 kolegijastai,
kurie dar prieš karą buvo atva-
žiavę Friburgan ir kuriems čia
nedaug lieka, kad mokslą už-
baigt: tai Košys, Erslavanas ir
Muraška. Tai-gi, kad gaut iš
Lituanijos pašelpą, reikia lau-
kyt universitetą. Kaip tik pa-
nelės atvažiavo Friburgan (va-
sario, 1918 m.) kun. Vilimavi-
čius jas nuvedė į universitetą
ir jos tapo įmatikuotos.
Joms buvo net padaryta reta
išimtis: pagal taisykles Frib.
universiteto gal būt įmatiku-
tuos tik turinčios bakalau-
reat'ą, bet atsižurdami į tą,
kad Lietuvoj nėra universiteto
ir, kaip pabrėžė kancleris ir
fakultetės dekanas, atmindami
ankščiau lankiusių Frib. uni-
versitetą liet. studentų darb-
štumą—jos tapo priimtos su
paprastais 7 klesių rusų gim-
nazijų paliudijimais (viena tu-
rėjo 8 klesių) su sąlyga išlai-
kyt su laiku kvotinę iš lotynų
kalbos, be kurios negalima būt
prileistomis prie kvotimo ant
kokio nors akademinio laip-
snio. Ant nelaimės jos atvažia-
vo nemokėdamos kalbą, nes ru-
sų gimnazijose paskutiniu lai-
ku lengvai palinosuodavo nuo
kalbų mokslo. Viena tik Mili-
ūtė Romanaukaitė gerai kalbė-
jo vokiškai ir dar viena iš jų
biškį suprazdavo prancūzų
kalbą. Nežiūrint į tą, jos buvo
priverstos lankyt universitetą:
kun. Vil. jas ramino, sakėda-
mas, kad klausydamos lekcijų
universitete jos išmoks kalbos.
Paskui matydamos, kad nieks
neišėina, jos pradėjo mokintis
prancūzų kalbos pas Sessleris
Uršulietes, iš kurių pusės jos
ragavo nemažai kritikos dėlto
universiteto lankymo ir šiaip
neturėjo nemalonių. Atėjus ru-
deniui 1918 m. Sessleris patarė
joms įstot pas jų į taip vadi-
namą G. B. klesę, prancūzų
kalbos delei. Taip jos ir pada-
rė. Bet kad skaitytis studentė-
mis (delei viršmėtos prieža-
sties) jos lankė kiekvieną kokio
nors profesoriaus kursą. Bai-
gus G. B. ir gavus tam tikrą
diplomą, jos vis-gi dar turi
daug dirbti, kad maždaug ga-
lėtų gerai kalbėti ir rašyt fran-
cūzškai. Bet to maža. Daugua-
ma profesorių, kurių kursų jos
reikalauja klausyt, skaito vo-
kiečių kalboje, kurios jos arba,
kaip Uršulė Urnežytė, visai
nemoka (dabar per vakacijas ji
ją pradėjo mokintis), arba,
kaip kitos dvi, taip mažai mo-
ka, jog turi daryt nepilnus už-

rašus lietuvių kalboj. Galima
butų imt už specialiskumą
prancūzų literatūrą, bet jos
profesorius stato taip didelius
tos kalbos mokėjimo reikalavi-
mus, kad jos negali apie tą
svajot. Tai-gi reikia namie mo-
kintis vokiečių kalbos. Fri-
burge ir pas Sessleris Uršulie-
tes beveik nėra tam progos. Čia
butinai reikalinga dar lotynų
kalba, kuriai jos pernai neturė-
jo laiko, turėdamos visas die-
nas užimtas prancūzų kalbos
klesėmis.

Žinoma, nabaigęs taikiai nu-
siminusios žiurėdavo į ateitį!
Laikas eina, skola auga. Viena
net sakė, kad bijo parašyt tės-
nos, kad ant skolos mokinasi,
nes išsigastų. Ji mano tad atei-
tyj savo darbus atidirbti. To-
kio mokslo rezultatai neaiškūs.
Kapituliuot ir važiuot Lietu-
von būtų gėda. Tempia tad taip
toliau, gal galų gale ir pavyks
ką padaryt. Praktiskai žiūrint
į dalyką geriausiai būtų jei vie-
nuta universiteto, įstotų į kokią
kitą lengvesnę mokyklą, kurią
greičiau galėtų baigti ir sugrį-
žty Lietuvon ką nors mokėda-
mų ir su diplomu. Tas būtų
geriau negu kad išvaikšėjus
kelius metus universitete, neiš-
laikius jokių kvotimų, nežinotų
paskui ką daryt. Iš jų trijų tik
viena—Uršulė Urnežytė bus
mokykloje, kita O. Petrauskai-
tė gal ir norėtų, bet tas neįvy-
kimas dalykas dėl jos labai
silpnos sveikatos ir nepapras-
to nerviskumo. Trečioji M.
Andziulytė labai rimtas žmo-
gus, bet ji visai nenori moky-
tojaut. Ką ji galėtų daryt atei-
tyje—sunku pramanyt. Ji ge-
rai moka lietuvių kalbą, gal
galėtų užsiimt vertiniais ar
šiaip ką nors parašaus. Fri-
burgas padarė į ją labai gerą
įtekne: Rusijoj ji jau buvo vi-
sai arti socializmo. Dabar ji,
kiek žinau, džiaugias pažinus
katalikų Bažnyčios praktikū-
mą ir šiaip matyt visai persi-
mainė, tik ji labai nemėgsta
kalbėt.

Ketvirtoji yra Julija Žilevi-
čaitė, baigusi mergaičių gimna-
ziją Petrapijlyje ir trumpą lai-
ką mokytojavusi toje pačioje
įstaigoje. Bebudama Friburge
Žilevičaitė gyveno pas Sessleris
Uršulietes, vaikščiojo į univer-
sitetą ir gerai išmoko prancū-
zškai. Nelaimė, kad ji apsirgo
plaučiais ir šimet į universite-
tą nebeįgrįžo, nes gydos čieste
Davos-Platz, Graubundeno, ar-
ba Grisono, kantone, Šv. Juo-
zapo ligoninėje. Į Friburgą ji
buvo atvykusi su savo broliu
Enriku, kuris baigė pilną gim-
naziją Petrapijlyje ir kunigų
Seminariją ten pat. Dėl jaunū-
mo negalėjo šventintis kunigu.
Dabar jis studijuoja teologiją
toliau ir gyvena Albertinume.
Šiaip jis yra geras ir gabus, tik
kartais per daug pasidūda
liudnoms mintims.

Penktoji yra Ona Vosilūtė
gimusi ir augusi Amerikoje
mieste Worcester, Mačs. Ji
pukiai moka angliskai ir gerai
valdo pianą. Ji jau atvažiavo
ėjonai mokėdama muzikos.
Mums šveicariams ji labiau pa-
tikina už kitas lietuvautes dėlto,
kad ji nesididžiauja pati išsi-
šluoti savo kambarį, nuvalyti
savo kurpes ir t. t. Dar nesė-
gali ji čionai namone, todėl ne-
gali nieko sakyti, kokia ji pasi-
rodys toliau. Nemokėdama
prancūzų nei vokiečių kalbos
kol kas į universitetą stoti ne-
gali.

Šeštoji yra Jieva Vilimavi-
čaitė, kunigo Adono sesuo. Ji
taip-gi gyvena pas Sessleris Ur-
šulietes, bet retai su ja susė-
dama nieko negali pasakyti

**L. R. K. SPAUDOS DRAU-
GIJAI PRANESIMAS.**

Jau daug Spaudos Draugijos
kuopų susitvarkė. Išrinko val-
dybą, jos narių adresus pri-
siuntė, nurodė keno vardu pri-
siųsti knygas, prisiuntė į Cen-
trą narių mokesčius. Bet yra
dar kuopų, kurios visa to dar
nepadarė. Pageidaujama būtų,
kad pasiskubintų susitvarkyti.
Jau artinasi Nauji Metai. Sau-
sio mėnesyje visoms kuopoms,
jau apsimokėjusioms, bus išsiųs-
tos knygos—"Legendos arba
Pasakojimai apie Kudikėlį
Jėzų" ir antroji "Mandagu-
mas." Abi labai naudingos.
Kiekvienas žmogus su malonu-
mu iš jų galės pasiskaityti ir
pasimokyti.

Kas priguli prie Spaudos
Draugijos, tam tokios knygelės
tenka už pusę kainos. Tuo
žvilgsniu žmogui jau yra nau-
dinga prigulėti prie tokios
draugijos. Kur nėra kuopos ir
negalima jos sutverti, tai gali-
ma prisirašyti tiesiog prie
Centro, prisiunčiant dolierių
draugijos sekretoriui.

Jei kas neturi noro prigulė-
ti prie draugijos, o nori tas mi-
nėtas knygeles gauti, gali
kreiptis į "Draugą." "Legen-
dų" kaina 50c, o "Mandagu-
mo"—20c.

Su ateinančiais metais bus
tuojaus rengiamos kitos kny-
gos ir kaip tik bus užbaigtos,
tai vėl pasiūsiame Spaudos
Draugijos nariams. Svarba,
kad kodaužiausia narių ta
draugija įgytų, tuomet ir svar-
besnių knygų galima būtų iš-
leisti. Maža bus narių, mažos
įėjos, tai sunku ir ką nors
ypatingo nuveikti.

Judinkime visi susidėję tą
svarbų knygų leidimo darbą.
Varykime į lobį mūsų literatū-
rą, kad turėtume savo kalboje
įvairių raštų, iš įvairių mokslo
šakų. To darbo vienas kas ne-
pajiegs atlikti. Tai galima pa-
daryti tik bendromis įjėgomis.
Dabar dažnai tenka išgirsti
"Ar nėra lietuvių kalboje to-
kių ir tokių knygų?" ir prisi-
eina pasakyti, kad nėra. Tokis
atsakymas nemalonus ir paže-
minantis, jei panašiai reikia
pasakyti svetimtaučiai. Dažnai
už stoka knygų bet kas kaltina
laikraščių leidėjus. Bet ką jie
gali padaryti, jei tenai trūksta
įjėgų.

Spaudos Draugija, gerai įsi-
galėjus, gal būt, pajiegtų dau-
gybę skylių ir trukumų užtai-
syti. Taigi praturtėjimas lie-
tuvų literatūros daug prigulės
nuo Spaudos Draugijos galės.
O ji tiek įjėgų turės, kiek ją vi-
suomenė supras ir parems. Ne-
reikty tat pasitenkinti aioma-
namavinimis ir pakritikavimais
kitų, bet stoti tuojaus į prak-
tišką darbą.

V. K.

P. S. Čekius ir Money Or-
derius rašykite vardu kun. F.
Kudirkos, o juos ir kitas viso-
kias laiškus siųskite vardu kun.
V. Kulikausko, Draugijos sek-
retoriaus (2327 W. 23rd pl.,
Chicago, Ill.).

**BOMBA NUTRAUKĖ DAR-
BININKUI RANKĄ.**

Londonas, gr. 20. — Ispani-
jos mieste Barcelona vienas
darbininkas nešė užtaisytą
bombą. Bomba eksplodavo ir
nukirto ranką.

Toniis dienosnis tenai imta
perdažnai mėtyti bombas.

apie jį. Netinai nei to, ar jį
galima skaityti prie studenčių
ar ne.
(Dauginu bus).

**NEPAMIRSKITE PAPUOSTI
KUČIŲ STALĄ
:-LIETUVOS VELIAVA:-**
Kas da neturi, gali gauti "Drauge"
Turime tik žilkinį po \$1.00

**KALĖDOMS
DOVANOS!**
Jau Nebetoli Šv. Kalėdos

Tai laikas pasiūlyti apie dovanas apsimanant savo pataisom. Turėdama tai at-
mintyje, patsidoma vėlada grąžindami taver savo žmogystėdijai kratevėj ir pa-
dėdime protų, kaip gaudamas taveres. Didelis pasididimas laikrodinis, širdis, ku-
kurtis, kėdėdijai maldinai ir aukštoms, kaly vartams, talp į moterims, gaudia į
aukštoms, apšukta į kravatą su auksiniais perkeis bei auksiniais ir vėdula daly-
tu, tokias tik galima rasti jolietėdijose įstaigoje. Tai gauti turime vėdula gram-
toms ir p-mėdijoms laimėt su gaus perkeis, vėdula auksiniais raudona plaukams, ir
vėdula kėdė, Liberty Londono priemonė at pilna vertė.

Kiekvienas žmogus, kuris atsiųskys į mūsų kratevę, gaus draugišką patarimą
nuo vėdijimo reikšmės. Kiekvienas vėdijimas atsiųskytis pus mane ir per-
siūskytis mano taveres gerame.

Ne tikra pagarda.
Jau Atsiųskite ir laikrodininkas
K. MICHALAUSKIS
Tel. Drover 7027 3303 So. Morgan Street Chicago

KALEDU DOVANOS

Dozantiniai, auksiniai žiedai, apšukos, laikrodiniai, bronziniai, len-
dinginiai, kėdėdijai, yra vėdijamos mados gaminiai mūsų kratevėj.
Didelis pasididimas gramtoms ir Lietuviškų rekordas. Kalmos le-
miamos ir pardosimams ant lengvų gimnastikų.

Užpausime visus savo katevėdijoms senus ir naujus. Kiekvienam
duosim graus kalendorių vėditi.

LINKEDAMS LINKSMU KALEDU IR LAIMINGU NAUJU METU.
JUOZAPAS F. BUDRIKAS,
3343 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.

**ELECTRIC
SHOPS**

Pasididėjimas
Šviesos Aprėdymui
Kalėdų Eglatims.

Formidamas budas aprėdyti Kalėdų
Eglatims tai elektra. Nepamiršite aut
šviesučių, electric Shops yra vėdulas
kuriose galima gauti pasididėjimas
Eglatims paridėjimui šviesos, stokas
rūdais — pigiau kitos kokios dova-
nos.

Duokite Elektros Dovanas
Pasirinkite dalykus:
Electric Toasters
Electric Irons
Electric Grills
Electric Percolators
Electric Washers
Electric Cleaners

**Commonwealth Edison
Electric Shops**
72 West Adams Street
108 No. Parkside Ave. 5121 Lauder Street
1012 No. Chicago Ave. 5123 Broadway

Pirk Musų
Apie linkes
Krautuvėj

Federal
Kuponas
DYKAI

Svetimantiniai Prancuzų įsirašę Lietuvos kariuomenėn.

Valdevis

Vakacijų Užrašai.

(Tas).

Valio i Pennsylvanijos Kalnus!

Lygiai buvo 12 val. nakties, kuomet apsididžiaus Chicago iš Englewood stoties. Tiesiaja Pennsylvanijos geležinkelio linija traukiu Pittsburgho link... Naktį važiuojant observacijai nėra vietos. Pullmano kare jau visi miegojo. Už valandėlės juodukas parodė man vietą ir aš atguliau. Traukinys, snibždamas ir uždamas, smarkiai lėgo pirmyn. Vienoj kitaj vietoj teturėjo jis tik sustoti.

Guliu ir... svajoju. Gudrus dvidešimtojo amžiaus žmonės — mintiju sau. Pasikinkę garo jėgą, nusiliedinę iš geležies tvirtus namus-vagonus, dumia stebėtinu greičiu į tolimiausius miestus per lygumas, griovius, kalnus, upes... Garvežis, kuris traukia tokių sunkybę, naktį yra, tarytum, panašus į Linceperį. Jis stebėtinai alsnuoja, lyg būtų slėgiamas kokios pragariškos galybės; jis šūpšėja, putoja; o akis, tos akis-tai jau tikrai lyg nežemiškojo siaubuno atrodė!

Nestebėta, kad nakties metu matydami tokį civilizacijos tvarinį tyrynų žmonės iš kailio neriasi. Traukinio viduj visi patogumai nors ir ilgiausiai kelionei. Atėjus nakčiai gali miegoti, pusti-kriokti, kiek tik tinkamas. Neramių miegalų laisvas kriokimas gali būti tegirdėsi. Monotonis traukinio dundėjimas yra galingsis už žmogaus plaučių veikimą: miegalis-kriokimas gali čia būti ramus, niekas jam neišmetinės.

Nepratusieji dažnai geležinkelio traukinius keliauninkai nusikandžia negalėjimu užnigti, nors traukinį Pullmano kare kiekvienas turi minkštą plačią lovą. Prie tokių keliauninkų rūšies ir aš priguliu. Laikai norėjosi užmigti, kad gyveniu buvus dieną, bet mano pastangos buvo veltui. Mintis betvarkiai pynėsi galvoj; varčiau nuo vieno šono ant kito, bet iš to viso išėjo tikras fiasko. Tas pats buvo ir su mano kaimynu, turėjusiu "upper berth", tula vokiškojo tipo persona. Keliaus anksiti. Pavalgiau pusryčius. Buvo gražus rytas...

Važiuojant traukiniu myliu žiūrėti į besikeičiančius kas valandėlę gamtos paveikslus. Gailios, kad Ohio valstijos kaip ir nemažiau, išėjus rytinę jos dalį. Nakties metų jė išilgai pervaišavome.

Ohio valstija, turbūt, atsitymi gerai keliais, nes teko patėmyti statistikoje, kad ji yra pirmutinė Šv. Valstijose automobilių skaičiumi.

Resiartinant Pittsburgho link kalnuotumas didėja. Pravažiuojamieji miestai ir miesteliai, taip-gi ukės, keliai liudija, kad mes gyvename pramonės šalį.

Jau nebėtolis ir Pleno Mie-

stas—Smoky Pittsburgh... Wisur kalnai, pakalnės, grioviai. Musų traukinys, it kirmelė, raitosi tarpukalnišiais, paupėmis, dėdamas visas savo pastangas greičiau darsiiti prie savo tikslo—stoties.

Pittsburghas ir jo apilinkės.

Esu Pittsburghe. Traukinys, sunkiai atsidusėjęs, sustojo ant Pennsylvanijos stoties lygiai 12:40 p. m. Eastern time. Central time buvo 11:50 a. m. Čia ilgai nelaukęs imu kitą traukinį į Bridgeville, Pa., kuris randasi už keleto mylių nuo Pittsburgho.

Malonu buvo pasimatyti ir širdingai pasisveikinti su savo mokslo draugu K. M. K., kuris Bridgeville'j yra žymiu piliečiu, garbingu "obivatelium"... Turinuj gražų namą su visais moderniais intaisymais. Gyvena kaip "buržujus"—ne taip, kaip mes chieagiečiai "mizerakai". Atsiminiau mokyklos laikus: užtekdavo dvim mažyčio kambarėlio. Šiandiegi "išėjus į žmones" kuone kiekvienas turi erdvus namus, lukščiškai parengtus su keliais ar keliolika kambarių. Šiandiegi žiuriu, tie vargingi seniai studijojai yra vyrais, taip sakant, "po nsais", linkusiai gyvena; kaip kurie iš jų, anot dainiaus, "maderoms gerklę plauna", "vintą" ar, panie tego, "maušę" pliekia... Neseni taip, jau labai tie laikai, o vienok kokis atmaina!

Bridgeville mažas angliakasių miestelis, kalnuose paskendęs. Trumpai tegalėjau pasmylin draugą čia svečiuotis. Jaučiaus kaip namie. Vakare parengė savo namel del manęs ant rytojaus po piet, automobiliu nuvežė mane Pittsburghą parodyti.

Pittsburghas yra vienas didžiausių Pennsylvanijos valstijos miestų. Gul ant krantų dviejų didelių upių: Allegheny ir Monongahela, kuriuodvi susilieja į Ohio River. Pittsburghas su Allegheny paskutiniame sūrašę gyventojų (1910 m.) turėjo 533,905 žmones. Jis guli centre didžiausių ir produktiviškiausių anglies, petroleum'o ir naturalio geso plotų žiame kontinente. Komunikacija vandeniu ir sausžemiu lengvai jį jungia su kitais miestais ir pramonės centrais. Be upių Ohio, Allegheny ir Monongahela, miestam subėga apie 20 geležinkelių. Miestą jungia apie 50 geležinių tiltų. Pittsburghas skaitoma geležies ir plieno išdirbimo miestu. Iš visos statoniosios geležinės ir plieninės medegos, išdirbamos Šv. Valstijose, Pittsburghas pagamina 57 nuosimėnis, vadinamas, daugiau negu pusę. Čia padarė savo milijonus Carnegie, Schwab' ir kiti plieno bei geležies išdirbysčių vedėjai.

(Daugiau bus).

Lietuvos Neprigūlmybė.

(OFICIJALES ŽINIOS.)

(Pranešimas iš Washingtono).

(Tas).

Rezolucija, priimta rugpjūčio 15 d. Simonių m. mitinge.

Mes, Simonių apilinkės valsių piliečiai, susirūkę į mitingą skaičiuje per du tūkstančių ir sužinoję apie vertimąsi į Lietuvą lenkų ir kitokių karo gaujų, nutariam griežčiausia protestuoti prieš juos visus.

Reikalaujam:

- 1) kad santarvė neatidėliodama teisybės vardu pripažintų mūsų nepriklausomybę;
- 2) kad įsakytų lenkams išieiti iš Vilniaus ir išsikraustyti iš mūsų žemių;
- 3) kad įsakytų vokiečiams, kolėkininkams ir į juos panašius tuojau išieiti iš mūsų krašto.

4) Tegu žino santarvė, kad mes esam pasiryžę ar žuti ar būti laisvi.

Valio, mūsų narsioji kariuomenė!

Mitingo vardu pasirašė Simonių valsičiaus.

Valdybos pirmininkas (pasir.) Gervė.

ir da 1 parašas.

Lietuvos Vyriausybė.

Lazdiuose įvykusios protesto demonstracijos rezolucija (24-VIII-19 m.)

Kalba iš jau plėšomo lenkų Lietuvos krašto; kalba tas Lietuvos kampelis, kurį jau buvo kesinę lenkai išplėsti iš Lietuvos ribų; kalba išiliosavimo iš jų valandų; kalba mitinge, įvykusiam Lazdiuose, k. m., 24 d. susirinkę iš Lazdijų, Budviečių, Šventėžio, Rudaminos, Kucių ir Seinų parapijos žmonės, vadinasį tą par., kurioms grėsia pavojus būti atskirtoms nuo Lietuvos valstybės; kalba tas Lietuvos kraštas, kurį jau šiandie vietos išsigimėliai, su legijoninkų pagelba, stengiasi mus prijungti Lenkijai, kalba skausmus ir pareiškia:

1. kad Seinai, Lazdijai, Punksas ir kitos Seinų apilinkės yra grynai lietuviškas kraštas ir turi būtinei prigulėti Lietuvai;

2. kad čia yra lenkų tik nedidelis burelis ir kad jų sukilimas prieš Lietuvos vyriausybę buvo daromas tik lenkų

dvarininkų burelio, o ne visos apilinkės.

3. kad mes tą pareiškimą griežčiausia smerkiam ir jo malsinti einam kartu su teisėta Lietuvos vyriausybę;

4. kad savo priešininkų lenkų priimsim tik su ginklu rankose;

5. kad mes tik laisvai ir nepriklausomai Lietuvai turim ir norim prigulėti, ir

6. kad Lenkijos seime esantieji taip vadinami Seinų apilinkės atstovai nėra mūsų atstovai, bet tik mažo lenkų burelio.

Mes pareiškiam visam pasauliui, ypač Santarvei, kuri dabar lemia tautų likimą, savo reikalaujamą tuoj neatidėliojant pripažinti nepriklausomą valstybę, nes tai yra būtina ir Lietuvos gyventojų gerovei ir viso pasaulio ramybei, ir įsakyti visiems mūsų priešininkams bolševikams ir kolėkininkams apleist Lietuvos valstybę.

Be to mes reikalaujam iš savo vyriausybės:

1. Visus, kurie su ginklu rankose stojo prieš Lietuvos valdžią, nubaut kaipto tėvynės išdavikus;

2. Visus dvarininkus, kaipto aiškins lenkų pastangų rėmėjus, ir kitus priešingus Lietuvai gaivalus, tuoj išsiųsti į Lietuvos gilumą, kad budami arti fronto neklindytų mūsų kariuomenei valyti tėvynę nuo priešininkų ir neremty žodžių ir turtu lenkų legijonų ir kitų mūsų priešininkų;

3. Jų dvarus pavest vietos žmonių ar kumečių komitetų priežiūrai, kad iš jų negalėtų gubenti turto mūsų priešininkams.

Kartu prizadam visai Lietuvai ir savo vyriausybei, kad jei tai prievartai įvykus, mes ir patektumėm kokiam laikui lenkų okupacijai, mes nenustosim tarnavę savo tėvynei ir padėsime visomis priemonėmis laisvos neokupuotos Lietuvos visuomenei siekti Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės.

Ta mūsų kalba turi būti pareikšta Santarvės valstybėms ir visam pasauliui.

Protesto demonstracijos įgalioji visų vardu pasirašo:

(pas.) Kučinkas iš Lazdijų. Marcinkevičius iš Veivolaminų

(Daugiau bus).

JEIGU MAN SKAUDĖTŲ NUGARĄ.

Jeigu man skaudėtų nugarą tai aš niekuomet nevertociu vaikiškų žvakių ar kitų kokių pleisterių.

Ištikrųjų yra tokių vaikiškų žvakių, ką atrodo geros prašalinimui trumpam laikui skaudėjimo nugaroje. Tai yra faktas. Bet-gi vaikiškos žvakės ir pleisteriai nėra geras dalykas, ir delto tik nedaugelis daktarų pataria juos vartoti, o ypač šios gadybės nauji daktarai nenori nei klausyti apie tai. Vaikiškos žvakės ir pleisteriai delto negerai kad jie prašalina tikrai ženklius ligos.

Jeigu man skaudėtų nugarą, tai aš stengėsiu prašalinti priežastį skaudėjimo ir tai syki ant visados, ir padaryčiau taip kaip kasdieninė praktika ir prityrimas parodo protingiausiai ir tikriausiai.

Aš mesčiau geres svaizinančius gerimus ir kavą, o tasdienų iškryto atieklės ir vakare eidamas gulti padaryčiau sau poduką garsingos ir sveikos arbatos Partoherb ir išgerčiau kokarščiūsius.

Ta arbata truputį karti, bet ji prašalina svarbiausie priežastis skaudėjimo nugaros, ne apvalo inkstus, paliausuoja nuo deginimo, prašalina slogą šlapinimos puslės, apvzlo kraują nuo rukties kuri padaro raumenis sustingusiais; taippat apvalo visiška šlapinimosi puslę nuo deginančių ir nereikalingų dalykių.

PARTOHERB yra pagamintas iš žolių ir sveikatingų šaknelių ir yra neapkauuojamas dalykas suaugusiems žmonėms, persidirbusiems ir nusilpnėjusiems.

Viena didelė dėžutė kainuoja 1 dolierį, o šešios didelės dėžutės tikrai 5 dolierius pas aptiekorių ir chemiką N. C. Partos, 160 Second Ave., New York, N. Y.

JAU IŠEJO IS SPAUDOS DIDELES SIENINIS

'Draugo' Kalendorius

KALENDORIŲ puošia gražus Pirmojo Lietuvos Prezidento A. SMETONOS paveikslas. Kalendoriuje yra pažymėtos dienos pasiniku ir švenčių.

KALENDORIAUS KAINA - 25c

Kas prisijus "Draugo" prenumeratą metams, arba pusei metų, gaus KALENDORIŲ DOVANAI.

EATONIC

Po valgiui nevalgius, kad geriausias vaistas tavo skūviui yra EATONIC. Prašalina visus nevalgumus suviršinimo, o tas reiškia, kad reikia pamėginti vieną. Parduoama pa visus aptiekorius.

SERGĖKITE SAVO AKIS.

Smetonos gerai pritaikinti akiniai bus palengvinimu del Jusų akių. Kuomet ty kenti nuo galvos skaudėjimo, kuomet aidės laisvė: kruva, kuomet skaudai ar sunki ar malka, tai tuomet yra ženklas, kad reikia Jums akinų. Mūsų 15 metų patyrimas priduos Jums geriausių pataravimų už prieinamą kainą net taip žemai net iki \$2.00.

JOHN SMETANA
Akių Specijalistas
1801 S. Ashland Av. Chicago
Egzaminas suteikiamas dykai.
Kampos 15-tos gatvės.
2-ojos lubos viči Platto aptiekos.
Kambaris 14, 15, 16, 17 ir 18
Tęmlyte į mano parašą.
Valandos: nuo 7 val. dyto iki 9 val. vakare. Pamedžiain, Sereodomis ir Petnyčionis.

PEARL QUEEN KONCERTINOS

Dabar yra patvirtintos ir varo laisvas dainuoms lietuvių, kurie yra koncertine ir auglia rekones duojama kaip geriausia koncertin padaryta Ruvienyose Valstijose. Amerika. Mes kalime jas parupin: auglio arba šono tono.

Reikalaukite katalogo, kurį tatus "Name dykai".

GEORGI & VITAK MUSIC CO

1540 W. 47th St., Chicago, Ill.

TEL. MCKINLEY 4904
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIEUGAS
VALANDON 4 iki 6 vakare
3114 W. 49th Str.
Arti Kiedle ave.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYKLA

Mokinimas: angliškos ir lietuviškos kalbų, aritmetikos, knygyvedystės, stenografijos, typewriting, pirkiybos teisių, Šv. Valst. istorijos, abėjos istorijos, geografijos, politiškos ekonomijos, pilietiškos, dailinystės.

Mokimimo valandos: nuo 9 ryto iki 4 valandos po pietų; vakarais nuo 6 iki 10 val.

3106 So. Halsted St., Chicago.

BARGENAS VYRŲ DRABUŽIŲ.

Vyrų ir Jaunų Vaikiškų padirbi: ant ordorio stulal ir overkotai bei netaikaukti: vilniaus modelly nuo \$20.00 iki \$45.00.
Vyrų ir Jaunų Vaikiškų gatavi stulal ir overkotai \$15 iki \$20.00.
Vyrų Kelinės po \$2.00 ir augščiau Vaikių Stulal po \$2.00 ir augščiau.
Pirk savo overkotą dabar prieš dieną, kuomet kainos paklia.
Mes taippat turime pilną eilę biakutj meikotų siūtų ir overkotų nuo \$2.50 ir augščiau.
Full Dress, Tuxedo, Frock Siutai ir tt. \$10.00 ir augščiau.
Atdara kiekvieną vakarą iki 9 val. Nedėliomis iki 4 valandai. Suabtomis viog diena iki 10 valandai.
S. GORDON.
1415 E. Halsted St., Chicago, Ill.
Isteigta 1902.

PIRKITE KARBES TAUPYMO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

DIDELES PRAKALBOS!!

Lietuvių Masinis Susirinkimas

Visi lietuviai dirbantieji gyvuolių skerdyklose esate kviečiami atsilankyti ant mėnesinio susirinkimo kuris bus

Nedėlioje, gruodžio 21 d. ant 45 ir S. Paulina gatv.

Lietuviai Stock Yardu Darbininkai! Nepraleiskite šitos progos kiekvienas atėkite ir išgirskite geriausių kalbėtojų kurie išaiškins dabartinį Unijos stovi ir ką ta unija mano veikti ateityje. Bus geriausi liėbėtojai. Taipgi ir Amerikonai.

Rengia

"Butchers Wor" Lietuvių Lo!

PINIGUS LIETUVON

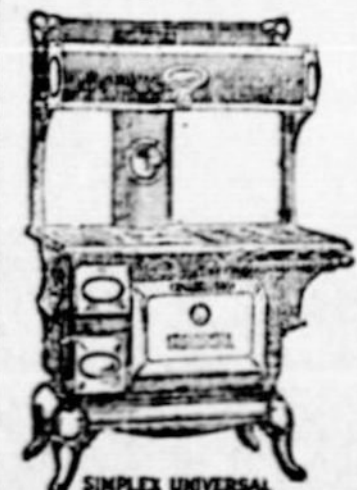
JAU VEL SIUNČIAM

Dabar Siunčiam Tiktai Vienas Markes.
Pirmu negu siųsite savo gentims į Lietuvą pinigų — pasiklauskite pas mūs jųj kurso. Mes siunčiame pinigų negu visi kiti ir už pinigus pilnai atsakome.
Kursas mūsų kasdien. Rašykite šiandien:

Centralis Bendras Lietuvių Bankas

Centras: 32-34 Cross Str., Boston, Mass.
Skyrius: 366 W. Broadway, S. Boston, Mass.

Taupykite Piningus:

Perkant visus savo RAKAN-DUS, PECIUS, KARPETUS, PIANUS, VICTOROLAS, SIU VAMAS MASINAS ir tt. pas

P. KVORKA & SONS

1551 — 53 W. Chicago Ave.
artj Ashland Ave.
Cash ar ant išmokėsčiu.

Telefonas Monroe 2500
Krautuve atdara Sereodomis ir Petnyčionis iki 6 val. vakare. Kitais vakarais iki 10 vakare.

P. CONRAD LIETUVIS FOTOGRAFAS

3130 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Kurie gaunate paveikslus h Lietuvos neatidėliodami pasidarykite daugumą arba didelius. Mes perimeame senus padarome didelius. Sudėdam ant vieno iš kelių skirtingų.
Traukiamo paveikslus namuose, prihalnyties, suigros, vėselijose, grū pavienius ir tt. Doria atliekame, grū riusta.
Phone 150

LAISKAI IŠ LIETUVOS.

Udrija

Rugsėjo 14 d., 1919 m.

Myliniausias kunige broli ir brangiausia Anutė!

Jūsų laiško aplaikiu. Sirdin-
gai ačiū. Aš kelis kartus ban-
džiau į Jus siųsti laiškus, bet,
kaip rašote, neaplaikėte. Vin-
cas ir Antanas, tavo broliai,
dar gyvena Varšuvoje. Sugrįžti
negali, nei laiško neatsiunčia,
nes krasa su Lenkija pertrauk-
ta. Lietuviai Varšuvoje pir-
miau rengdavo koncertus ir
Antanas gaudavo daug pagyri-
mų už grojimą ant smuiko.
Mokslas jo Pragoje, matomai,
nenuėjo dar vėliau, nors maniau,
kad, betarūdamas kariuome-
nėje, pamiršo jau griežti.

Mikutis, grįžęs iš Augustavo,
visą laiką mokytojo Udrijoje
Pereitais metais apsipalaido-
jo ir-gi su mokytoja, p-le Geo-
vaite Vasilute, iš Kamio. Jod-
vygai paėmė žentą iš Krau-
nių, St. Gavelį. Yra tai žmogus
gabius prie visko. Darbštus, ge-
ras šeiminkas. Zadame sutai-
tyti melnyčią ir prietaisais aliejui
spausiti, tik dabar, žinoma, vi-
siems gana sunku. Degtinė ir
kitokie geriniai pas mus už-
drausti, bet žydėliai slapta dir-
ba. Palei Seirijus, Trako girio-
nysta bravoras. Du žydu-
ni, o 2 gaudomi.

Pas mus prasipalaido vagy-
stės. Cibulskių Noviektis tapo
sugautas ir už vagystę skau-
kštas, o po trijų
as. Jis išdė-
jus—prisipaži-
gu nužudė. Die-
a valdžiai užta-
la, nes kitonišku
ia to būtų su-
s ir-gi trejetą
eje. Porą atra-
lome, o vienas įngo.

Mūsų didelės sodas beveik
sunaikintas. Rusai aname savo
ibazę uždėjo—slėpėsi su ark-
iais ir vežimais tarpe medžių.
Uždėjo taisymo kanuoloms
lirbtuvę. Per tris mėnesius čia
stovėjo. Karves, avis, žąsis iš-
tjovė. Tukstančius arklių mau-
lė mūsų ežere. Pievas išganė;
er mus kieną perėjo tukstan-
čiai vežimų su kanuolėmis,
amunioja, maistu. Rusams pa-
ūtraukus, vokiečiai užplūdo.
Jm užplūdimo, abi kariuome-
ės kaudės įsiai netoli mūsų.
Slėpėmės nuo kulkų kur galė-
lami. Tvarto sienos pilnos kul-
ų. Prie tvarto durų krito
ombra ir išrausė didelė duobė.

Dabar klebonauja pas mus
un. J. Dailys. Kun. Kru-
elis Balbieriškėje, kun. Jura-
is Kalvarijoje. Daug kunigų ir
užjstamų mirė, ir taip: kun.
iplijauskas, kun. A. Radušis,
m. Kurtinaitis, Seirijų kun.
čatilius ir palaidotas savo
klepe. Mirė Vincas Paulaus-
as—Mankų. Vincas Židana-
cia, Petras Jeninas—Udrijoje.
leofilė Krutulienė—Butrimis-
impe. Kanauka—Pakašove.
leivičius Ignas—Udrijoje.
angiausia mirė kolonėje į
ija.

Kaslink visokių kainų, tai
arbininkai už dieną darbo no-
ana 6 rub. Vakar už roviną
lų mokėjau moterims po 5
arkes už dieną darbo.
Rugių padas 50 rub., kviečių
80 rub., avių—20 r., miežių
40 rub., už menkų arklių
000 rub., geresių 2000—3000.
ž žindomų kumelėlių 800 rub.
čarvė 1,000 rub., avis 100 rub.,
ąsis 15 rub. Batai—200 rub.,
purė—15, 20, 25 rub. Skariu-
kurį seniau galima buvo
už 40 kapeikų, dabar 18
raus svaras buvo
ar atpigę—3 r.

Traukinys į Puncę eina tris
kartus savaitę. Automobilų
pas mus dar nematyti. Mašinų
dirbimui žemės neturime; šieno
pjovimui labai sunku gauti.

Malkos dabar brangios; gi-
rias vokiečiai išnaikino. Pas
vokiečius buvo galima pigiai
pirkti—už 4 kiaušinius 6 veži-
mus malkų. Žmonės prisivežė
labai daug. Už keturis kiauš-
nius galima buvo gauti tik vie-
ną kartą 6 vežimus, tai-gi žmo-
nės, žinodami, kad prusas po
pietų visuomet kvailas, siųzd-
avo tame laike, tai moterų, tai
vaikus po vieną, tai pažista-
mus, na, ir tada už 4 kiaušinius
kiekvienam duodavo po 6 veži-
mus malkų.

Vokiečiai išleido lietuviškų
ir vokiškų kalbų parašytus
popierinius pinigus.

Pas mus tuom kart visi svei-
ki. Nemorėdamos trukdyti savo
ilgą laisvą brangaus jums lai-
ko, baigia jau laiškelį.

Likite sveiki.

Bučiuoju Jus ir norėčiau dar
kada nors su Jumis pasimatyti.
Jūsų Antanas.

APIE IŠVAŽIAVIMĄ IŠ SUV. VAL. IR TAKSUS.

Atsidarius keliams į užru-
beį, nuo pasirašymo po "Ar-
mistaciją" ir po taikos sutar-
timi, ir pradėjus svetimtau-
čiams eiti iš šios šalies, daugie-
lis keleivių pradeda matyti,
kad yra kai-kurie taksų nuo
ineigų įstatymų reikalavimai,
kuriuos reikia išpildyti.

Kad palengvinti keleiviams
ir tinkamai išpildyti įstatymų
reikalavimus, Internal Revenue
Biuras parengė vienoki būdą
išrinkti taksus nuo tų, kurie
norį iš šios šalies išvažiuoti.
Prisitaikant Biuro suteiktą
reguliaciją, bus prašalinta dau-
gel gaisties iškeliaujant.

Svetimtaučiai, nežinint ar
jie būtų apsigyvenę ar neap-
sigyvenę (resident or non-re-
sident), norintieji išvažiuoti iš
šios šalies, turi nueiti pas tak-
sų kolektorius tame distrikte,
kuriame jie gyvena ir išpildyti
reikalius, imus, apsimokant,
jei reikia, visus mokesnius už
ineigas, imant tą mėnesį, ku-
riame jie iškeliauja. Iš jų rei-
kalaujama prirodyti, kiek už-
dirbo 1916, 1917, 1918 ir 1919
m. Kolektorius prirengia raš-
tus ir išrenka tą sumą, kokią
yra reikalinga. Raštas yra pa-
darytas dviejose kopijose ir
vieną kopiją gauna svetim-
tautis parodyti vidaus ineigų
agentui išvažiavimo uoste, sy-
kiu su reikalavimu išvažiuoti
leidimo. Ta, leidimas, kuris
gali būti išduotas tik vidaus
ineigų agento iškeliaavimo uos-
te, parodo, kad tas asmuo iš-
pildė visus reikalavimus inei-
gų 1918 ir pirmesnių metų
akto.

Svetimtautis, kuris neturi
paliudijimo nuo kolektoriaus
savo distrikto, kuriame jis gy-
veno, turi gauti paliudijimą
nuo kolektoriaus to distrikto,
kuriame uosta, randasi.

Amerikos pilietis, reikalau-
damas leidimo išvažiuoti, turi
turėti prirodymą, kad jis už-
simokėjo visus terminus mo-
kesnius savo taksų nuo ineigų
iki tai dienai, kuomet jis iš-
keliauja ir yra sutvarkęs daly-
kus taip, kad likusioji dalis
bus užmokėta tuomet, kuomet
mokėti reikia.

Amerikos pilietis ir sve-
timtautis, kuriems nereikia
taksų mokėti ir kurių nepildė
jokių raštų, turi turėti tinka-
mą prirodymą vidaus ineigų
virsininkui, jog tai yra tie-
kad gauti išvažiuoti leidimą,
kuris yra reikalaujamas nuo
visų žmonių, iškeliaujančių iš
Savienytų Valstijų.

Lietuviai nepiliečiai, kurie
yra buvę po Rusijos valdžia,
išvažiuodami turi mokėti už
tą uždarbį, kurį jie uždirbo
1917 m. 2%. Prie to, už neuž-
simokėjimą laiku, New Yorko
uose pridedama pusė to su-
mos kaip bausmės ir \$10.00
viršum to už "kompromisą."
Kompromisas yra delto, kad
svetimtautis 1917 m. turėjo bu-
tinai mokėti 2% už savo už-
darbį, o jis nemokėjo, taigi
Savienytų Valstijų vyriausybė
turi teisę jį duoti teisman ir
už tai nubausiti ateivį \$1000
arba metais kalėjimu. Tačiau
ji to nedaro, bet priima \$10.00
kaipo kompromisą. Įstatymai
leidžia uždėti bausmę ir už
1918 m. Tik paprastai jį tai ne-
kreipiamą domos. Už kitus
metus reikia mokėti už ineigas
viršum \$1000 pavieniams, vir-
šum \$2000 vedusiems, jei gy-
vena sykiu su savo moterim.
Be to už kiekvieną vaiką, ne-
turintį 18 metų, nusimūša po
\$200. Kas viršum tos sumos,
už tai reikia mokėti išvažiuo-
jant 12% už 1918 m. uždarbį
ir 8% už šių metų uždarbį.
Paveikslas, jei išvažiuojantis
yra vedęs, turi du vaiku ir
uždirba po \$3000 per metus,
jam reikia mokėti \$60+\$30+
\$10=\$100 už 1917 m.; \$3000—
\$2400=\$600X12=\$72 už 1918
m. ir \$600X08=\$48 už 1919
m. Bet jei jis uždirbtų tik
\$2400, tai už 1918 m. ir 1919
m. nieko nemoka.

TAIKA! TAIKA!

Taika yra tai žodis kuris
girdimas visur. "Geros svei-
katos, taikos ir pasisekimo"
yra tai kalėdiniai linkėjimai.
Gera sveikata yra tai branduo-
lis pasisekimo. Darykite tai-
ka su savo viduriais per pa-
gelbą Triners American Eli-
"ier of Bitter Wine kuris pra-
šalina negramulavimą blogą
apetitą, galvos skaudėjimą ir
t. t. Del šalčių, ir kosulio ge-
riausia turėti Triner's Cough
Sedative tai tikriausias vais-
tas. Jeigu tonsilų supute, tai
reikia gerklę išplauti su Tri-
ners Antiputrin. Jeigu neura-
lgijai reumatizmas tave kan-
kina tai Triners Linimentas
duos tau greičiausia pagelbą.
Vaistinėms kiekvienas už-
laiko šiuos vaistus savo sto-
ke. Taip pat tenais galesi gau-
ti dykai gražių Triners Sieni-
nį Kalendorių 1920 (arba už
10c. siųsdamas mums pačta)
Joseph Triner Company 1333-
43 S. Ashland Ave., Chicago,
Ill. (Apgr.)

GRAND RAPIDS, MICH. LIETUVIAMS!

Jūsų kolonijoje nuo Balan-
džio 20 dienos 1919 m. "Drau-
gą" atstovauja p. J. MARGE-
LIS, 544 Myrtle str.

Pas jį galite "Draugą" už-
sirašinėti, nusipirkti, paduoti
jį pajieškojimus ir pagarsi-
nimus. Galite gauti ir knygų.
Šiuomi atšaukiame įgalioji-
mus kokiam nors kitam Gran-
ds Rapids, Mich. "Draugo"
agentui.

Kas pas jį iš Grand Rapids-
lietuvių užsirašo "Draugą",
tam jis duoda dovanų "Drau-
go" kalendorių.

CICERO LIETUVIŲ DOMAI!

Kas tiktai iš Cicero norite
gauti "Draugą" arba paduoti
jį apgarsinimą, ar koki dar-
bą (jobą) kreipkitės prie p.
A. Valanciaus.

1442 So. 49-th Ave.
Pas jį galima gauti malda-
knygių ir kitokių knygų.
Pasinaudokite.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi pranešu Gerbiamausias
North Side. Kad aš parkeliu savo
gyvenimą veta po No. 1641 N.
Paulina St. Taipgi dabar visokiems
reikalais malonėkite kreiptis nau-
jon vieton be to galite užsisakyti
"Draugą" ant metų ir nedėlių ir
galite nusipirkti "Draugo" ka-
lendorių, ir maldaknygų ir kitokių
bažnyčioms daiktų. Visi ir visos
malonėkite atsilaikyti į mūsų
drabužių ir saldinių krautuvę.

Su pagarba

A. Nauseda,

1641 N. Paulina Str.

ILLINOJAUS FARMOS.

80 akry farmų su budinkais gy-
vuliais ir mašinomis, 6 akry sodos
1 mylia nuo miesto, ant gero kelio
ir su miškų už nužeminta kaina
\$6,800.00

40 akry farma 7 kambarių na-
mas ir kiti geri budinkai, 1 mylia
nuo miesto sodas, žene išdirbta,
farma priklauso mūšei užti pusi-
duos pigiai už \$3,000.00.

25 akry farma 20 akry dirbu-
mos žemės 5 akrai miško ir ganik-
los, sodas, budinkai senoviški, arti
prie geležinkelio ir miesto. Pri-
klauso senai moterij ir pusi-
beveik už dyka. Tikrai \$1,125.00.

11 akry pirmos klasos farma nau-
jos mados budinkai, elektros švie-
sa netoli miesto. Šita farma ge-
riausia visoj Illinojaus Valstijoj.
pusi-
duos už \$24240.00.

60 akry pirmas klasos farma
\$15000.00.

Didelis burgenas atsilaikite per
laiskai arba ypatingai.

First Nat. Realty & Constr. Co.
840 W. 33 St., Chicago, Ill.
P. Bornetka General Manager.

VISŲ DIENRAŠČIO "DRAU- GO" SKAITYTOJŲ DOMAI SVARBUS PRANEŠIMAS.

Tėmykite atnuoniolikičiai, kad
1920 metams Kalendorius su Lie-
tuvos prezidentu paveikslu ir su
Sventienis, jau gatavas. Taipgi
kas užsirašs dienraštį "Draugą"
ant 1920 metų per mase tas gaus
ta puikiai kalendorių, taippat
galima įsigyti visokių knygų ir
maldaknygių kaip tai "Ramybe
Jums" "Pulkim ant kelių"
"Aniolas Sargas" "Dangaus
Zvaigždutė" ir tt.

A. Stulginakas,

1817 South Union Avenue.

Pinigus Lietuvon

GALIMA SIŪSTI.

LIETUVIŲ PREKYBOS B-VĖ išmoka Lietuvoje

100 Auksinų už \$5.00

t. y. 20 auksinų už kiekvieną dolerį.

Mes esame po valdžios kontrole ir kaucija. Persiuntimas garantuojamas.

Persiuntima Jus Patis Kontroluosite.

Mes išduosime Tamstai čekį kuri Tamsta pasiųsi pats laišku į Lietuvą. Su
tuo čekiu Lietuvoje gaus pinigus. Šis būdas yra greičiausias ir teisingiausias. Nieks
pinigų negalės sulaikyti.

Siunčiant pinigus dei persiuntimo, siųskite čekiu arba Money Orderiu pa-
duodami aiški antrašta to kam norite kad pinigai butu Lietuvoje išmokėti, taipgi
pat paduok savo aišku antrašta. Už persiuntimą nieko nereikia extra mokėti. Už
kiekvieną dolerį kuri mums prisiųsite mes pasiųsime Lietuvon 20 auksinų.

Lietuvių Prekybos Bendrove

Room 505B

120 Tremont St., - Boston, Mass.

AA, ADOMAS A. KARALIAUSKAS, SEKANTOJAS RASAU.
Aš labai sirgau per 3 metus, ausdabotėje pilvėlis buvo. Dispa-
sija, nevirinimas pilvelio, nusilbėjimas. Kraujo, inkstų, Nervų ir
abomas spėkų sustojimas viso kūno, ir buvau sustojęs viltin, kad
begyvensiu. Visur ieškojau sau pagelbos, nesigulėdęs visose Ameri-
koj ir už rubelių, bet niekur negavau savo sveikatai pagelbos.
Bet kada pareikalavau Salutarus vaistų, Bitteria, Kraujo valyti-
jo, Nervinimo, Inkstų ir Rommatizmo gydytoja, tai po savaitės
minėtos gyduos pradėjo man pilvas atsigausti, stiprėti, gerai dirbt.
Kraujas išvalyt. Nervai ant stipriai dirbti. Inkstai atsigaavo. Rom-
matizmas pranyko, diegliai nebebedė po krūtine. Vidurių rėlimas
išnyko po užmulumu visų ligų. Bėgu 3 mėnesių ilgardavau kas sa-
vaitę po butelį Salutarus, Bitteria, ir po 3 mėn. savo pavalką pa-
mačiau toki skirtumą kaip tarp dienos ir nakties. Dabar jaučiuose
smagiai ir su linksmomis ir 1920 metų kitių dūkoju Salutarus mylistų ge-
radėjui ir linkiu visoms savo draugams kreipties prie Salutarus.
SALUTARUS,
CHEMICAL INSTITUTION J. Schramm, Pres.,
1707 So. Halsted St., Telephone Canal 5417, Chicago, Ill.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ CHICAGOJE

PRANEŠIMAS

NEMOKĖSI PINIGUS BEREIKALO

Mūsų krautuvė—viena iš didžiausių Chicagoje

Pardodame už žemiausią kainą, kur kitur taip negausi.

Mašinelių laiškamis drukuoti ir ofiso darbams yra naujausios mados. Užlaikom visokių laikrodžių, Seidus, Minij-
nius ir deimantinius; gramafonus Lietuviškais rekordais ir
koncertinių geriausių, armonikų rusiškų ir prasiškų išdir-
bysčių. Balalaikų, gitarų ir smuikų, kokių tik reikia. Dir-
bame visokių ženklus draugystėms, taisome laikrodžius ir
muzikalius instrumentus atsakančiai

Steponas P. Kazlawski

4632 So. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas: DEOVER 7909

PRANEŠIMAS

Mums yra labai malonu pranešti Chicago ir apielinkių

LIETUVIAMS

kad suorganizavome naują lietuvių korporaciją Chicagoje, vidurmiestyje.

Baltic Consultation Bureau

- 1) Siunčiame prekes Lietuvon-exportuojame SPORTUS ir affidavitus,
- 2) Siunčiame pinigus Lietuvon ir kitur,
- 3) Važiuojantiems Lietuvon parupiname PA- 4) Visokiuose reikaluose informacijas sutei-
kiame dykai.

Turėdami reikalą kreipkitės ypatingai arba rašykite į

BALTIC CONSULTATION BUREAU

Room 1508 105 W. Monroe St. Telefonas Majestic 8347 Chicago, Ill.

CHICAGOJE.

KATALIKISKOS ŠVENTES.

Šeštadienis, gruod. 20 d., sv. Kvartelėnė diena (pas.).
Sėkmadienis, gruod. 21 d., sv. Tomas ap.
Pirmadienis, gruod. 22 d., sv. Zenono Kareivio.

PRIES KIAUSINIŲ BRANGUMĄ.

Fitzpatrick kreipiasi į gubernatorių.

Chicago Darbo Federacijos prezidentas Fitzpatrick laišku kreipėsi į gubernatorių Lowden, prašydamas, kad Illinois valstijos žemdirbių departamentas prižiūrėtų maisto diviziją neatlikti savo pareigų.

Laiške sakoma, jog Chicago ledainės esama daugiau 300 milijonų kiaušinių. Kad tuo tarpu darbininkai maisto suvartotojai priversti už maistą mokėti \$1.00. Ir už tuos pinigus gaunami supuvusieji, maistui netinkami kiaušiniai.

Pasirodo, jog tamsa yra kaltė kiaušinių inspektoriams, kurie neatlika savo pareigų, bet dar prisideda plėsti žmoges.

Fitzpatrick laiške pareiškia, jog viešasis sentimentas didžiai pakilęs prieš nesuvaldomus profitierius ir prieš valstybės maisto agentūras.

AS ŽMOGŽUDIS.

Vokato nužudymas.

ligis nepavyko žudyti, kuris nužudė Gallagher Michigano gatvėje.

Koronerio teismas paskelbė nuosprendį, jog Gallagher žuvo nuo nežinomo piktadario rankos.

Teismas paragino policiją pasidaryti sužeidimą piktadariui.

IKURTA SAJUNGA PATVARKYTI PRAMŪS GALVIUS.

Pramūsgalvius galima pavadinti visus tuos, kurie be jokio atsargumo trankosi miesto gatvėmis su automobiliais arba motoreiklėmis ir sužeidžia arba žudo praeivius.

Tos rūšies praeiviai ne visuomet patenka policijos rankos.

Arba jei ir suareštuojami, nevisuomet jie patraukiami tieson. Tarpe jų pasirodo daugelis privilegijuotų, priekurius liudyti kartais atsako ir policija išaugsto liepinama.

Kad tuos ir kitus pramušgalvius nepalikti be nubaudo už prasizengimus, tam tikslui įkurta sąjunga (lyga). Sąjunga kaip kokių tinklų apjuos miestą ir pasidarys, kad prasizengusieji automobiliai neišvengtų bausmės.

KOVA SU PLEŠIKAIS.

Aną vakarą penki plėšikai užpuolė jubilierę, krautuvių po num. 1822 West 42 gat.

Krautuvių savininkas tečiaus prieš galvažudius pavartojo kumštus taip pasėkmingai, kad tie turėjo pabėgti nieko nepėję.

Blogiau išėjo kitam krautuvininkui po num. 1618 W. Roosevelt road. Tenai prieš plėšikus pavartota revolveris.

Plėšikai susiję paimti keletą vertės brangių daiktų.

HAYWOOD, TURBUT, VĖL ATSIDURS KALEJIMAN.

Suvelinta paduoti argumentai apeliacijai.

Industrijalistų (I. W. W.) galva Haywood su 16 kitų savo draugų po parankos paliko iš federalio kalėjimo, kuomet jų advokatai buvo pažadėję paduoti apeliaciją.

Paskirtas laikas argumentus paduoti apeliacijai jau praėjo ir Haywood su savo draugais yra laisvėje.

Distrikto prokuroras Clyde apeliacijos teismui padavė peticiją, kad jų parankos būtų panaikinta, ir jie visi iš naujo paimti kalėjimui, kuomet nepavyko jiems paduoti apeliacijos.

IR JIE PAKELS KOVĄ PRIES BRANGE-NYBĘ.

Drauguų krautuvininkai Chicagoje nusprendė pakelti kovą prieš pabranginimą pragyvenimo. Tuo tikslu jie nusprendė suaukti čia, į sausio 12 d., iš visos šalies drauguų krautuvininkų suvažiavimą.

Suvažiavime, sakoma, bus turiamas papiginti draubūnus taip, kad jų kaina visiems būtų prieinama ir neapsunkinanti.

Drauguų krautuvių savininkai jau atliko "didelį" darbą Chicagoje. Pranešė apie numatytą kainą draubūnams. Bet tas tik teorijoje. Praktikoje posėdžiui draubūnų neįperkama ir darbininkams neprieinama.

NEŽINIA KAS BUS SU MIESTO BIUDŽETU.

Miesto tarybos finansinis komitetas šne suvestyti Chicago biudžetą 1920 metams. Niekas negali pasakyti, kaip apsidirbs komitetas. Nes tai didelis galvosūkis, kur gauti pinigų išlaidoms.

Pernai miesto biudžetas buvo suvirš 31 milijonas dolerių. Ir vos-ne vos surišta galai su galais.

Gi šimet miesto kontrolierius pareikalavo daugiau 40 milijonų dol. išlaidoms 1920 metams.

Kas prisieis daryti? Pabranginti visokios rūšies licencijas? Jau ir taip viskas pabranginta.

Kaip matosi žmonėms mieste nebus lengva pragyventi. Kasmetai mokesčiai didinami. Ne lengva išsisukti.

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ KOLONIJŲ.

IŠ WEST SIDE.

Gruodžio 7 d. Lab. Sg. 7 kp. laikė priešmetinį susirinkimą parapijinį svetainę. Linksmą pranešė, kad tame susirinkime narys Jonas Krotkus pažadėjo įmokėti 100 dol. ir palikti Lab. Sg. garbės narin. Jozapata Kudulienė ir-gi įsirašė į garbės narius, įmokėdama 80 dol.

Susirinkimas naujiems garbės nariams išreiškė pagarbą atsiėjimui. Reikia pažymėti, kad J. Krotkus yra daug pasidarys lietuvių tarpe. J. Kudulienė pasižymėjus gausiomis aukomis.

Po to sekė rinkimas naujos valdybos. Valdyba paliko ta

patį, tik, atsisakius senam išrinkimui, J. Palioniniui, liko išrinktas P. Cibulskis.

Nutarta, kad kuopos išdalinimas nelygtų pas save pinigų daugiau 50 dol. Visus kitus tuojau pasiųsti Centron, nes Centro padėtieji banke pinigai neša didesnę mokesčių. Septinta kuopa taip-gi pagėdauja, kad ir visos kuopos nelygtų pas save daugiau 50 dol. L. S. pinigų.

Seiminis vakarėlis.

Vakare prieš Naujus Metus Lab. Sg. 7 kuopa rengia seiminį vakarėlį Aušros Vartų parapijos svetainėje. Įrengimui vakarėlio jau yra suaukanta 15 dol. Aukavo: A. Cibulskis 5 dol., po 2 dol.: kun. F. Kudarka, M. Stankelis, M. Česnavičius ir J. Saunoras. K. Palionienė žadėjo padaryti statinę naminio midans ir pavaisinti atsilankiusius svetelins. Išangos ženklelius jau galima gauti pas M. Stankelį, 2324 W. 22 nd Pl. ir P. Mažeiką, 2335 W. 23rd St.

Našlaitis.

IŠ BRIDGEPORTO.

Nedėlio, gruodžio 7 d. Tautos Fondo 32 skyriaus įvyko priešmetinis susirinkimas, šv. Jurgio mokyklos kambaryje. Atidarius susirinkimą, buvo renkama valdyba ateinančioms metams. Į pirmininkus išrinktas gerai žinomas darbuotojas Povylas Baltutis, 1-as vice-pirm.—P. Vaicekuskas, 2-ras—J. Dimša, fin. rašt.—A. Budris, prot. rašt.—V. Petrauskas, ižd.—B. Sekleckis.

Išrinkus valdybą sekė mokėjimas duoklių. Mėnesinių duoklių sumokėta \$27.00 ir Juozas Kučinas paaukavo \$25.00. Iš viso suaukanta \$52.00.

Susirinkimui atsilankė nemažai narių ir visi užsimokėjo savo duokles. Visi supranta, kad šiandien Lietuvai pagalba reikalinga. Stebėtina, kad vieni bridgeportiečiai lietuviai susispietę į Tautos Fondo skyrių deda aukas ant tėvynės aukuro, o kiti, ir tai daug, mažai kreipia į tai domės.

Profilai, lietuviai, bridgeportiečiai! Nejaugi mes busime neįgalūs ir negirdėsim, kad negirdėsim tėvynės šaukimo? Musų broliai anapus vandenyno kariausi su priešiniais už Lietuvos laisvę. Jeigu mes teikiame pagalbą, drąsiau jie kovos. Kaip mes galim jiems pagalbėti? Įsirašykim į T. F. skyrių, nes ta organizacija nuo 1914 metų neša pagalbą mūsų tėvynei.

Kaip linksma būtų, kad visi bridgeportiečiai 1920 metais paliktų T. Fondo skyrio nariais, Lietuvos šelpėjais.

V. Petrauskas.

Pracitan L. Vyčių 16 kp. susirinkimui atsilankė Moteryų Sąjungos 1-mos kuopos 20 stovės pasitarti, ar nebūtų geriau susivienijus laukti Naujų Metų. Nutarta surengti seiminį vakarėlį. Programą surengs L. Vyčių 16 kuopa, o vakarienei pagaminti sąjungięs.

L. Vyčių 16 kuopa gražiai darbuojasi. Turi įsteigus vakariene mokyklą, kurioje mokina moksleivis R. Kalinauskas. Galiausiai visi, jei tik laikas pavelsija. Pamokos buvo pavadėlių ir ketvergų vakarais, šv. Jurgio parap. svetainėje.

Kuopa rengiasi prie atvaidinimo "Katriutės." Vaidins sausio 4 d., 1920 m. Taipgi turi sutvėrus mažųjų vyčių skyrių, kuriame vadovauja moksleivis V. Balanda.

Vytis.

PRANEŠIMAS.

Sv. Kazimiero Akademijos Rėmėjų Draugijos susirinkimas bus gruodžio 21 d., 1919, Sv. Kazimiero Vienuolyne, 2 val. po pietų.

Visi skyriai malonėkite prisijusti delegates, nes susirinkimas bus labai svarbus. Yra daug dalykų svarstymui.

Valdyba.

IŠ 18-tos KOLONIJOS.

Draugija Sus. Brolių Lietuvių laikytame susirinkime gruodžio 13 d., 8 m., tarp kitko nutarė paaukauti iš izdo Lietuvos Raud. Kryžini \$25.00.

Taipgi rinkta aukos ir tarpe narių.

Išrinktieji mūsų tėvynės su-nų su išgale sumetė \$29.00. Viso tat pasidare \$54.00.

Auką nutarta pasiųsti tiesiog Lietuvos Delegacijai Paryžini pardavimui Lietuvos Raud. Kryžini.

Suprantant kaip didelei yra reikalinga pagalba mūsų tėvynei šiam laikui, pinigai jau išsiųsti išperkant draftą ant 600 frankų.

J. Blankus, pirm., P. Jakubonis, nut. rašt.

IŠ NORTH SIDE.

L. Vyčių 5 kp. laikė priešmetinį susirinkimą. Sutarta užgavėnių vakare surengti vakarėlį. Apkalbėta vakaro, kuriame bus suvaizdinta "Kantri Alena," reikalai.

Kuopa sudėjo gen. Žukausko kardui \$25.00. Gi spausdavės reikalams netoli \$22.00.

Valdyba sekantiems metams paliko beveik tą patį, išskyrus išdalinimą. Ir taip: pirm.—A. Mureika, vice-pim.—A. Bačis, rašt.—P. J. Palijulia, fin. rašt.—A. V. Gerdžiūnas, ižd.—J. Martišius, rez.—P. Srijubas, koresp.—A. Valunas, M. Andruškevičius, tvarkos vedėjas—Pr. Valaitis.

Geriausią pasakinių valdybą darbuoties organizacijos, bažnyčios ir tėvynės naudai.

Jamutis.

IŠ BRIGHTON PARKO.

Draugija Sv. Mykolo Arkaniolo nedėlio, gruodžio 21 d., 1 val. po pietų laikys priešmetinį susirinkimą Sv. Mykolo Arkaniolo parapijos svetainėje. Visi nariai būtinai turėtų būti šiam susirinkime, nes bus rinkimas valdybos sekantiems metams. Be to dar yra daug svarbių reikalų.

P. S., nut. rašt.

IŠ TOWN OF LAKE.

L. R. Kryžiaus rėmėjų skyrius laikys priešmetinį susirinkimą nedėlio, gruodžio 21 d., tuojau po pamaldų bažnytinėje svetainėje.

Yra labai daug svarbių reikalų, todėl kviečiame visus narius susirinkti.

Valdyba.

Altoriaus Puošimo Draugija Nekalto Prasiidėjimo parapijoje priešmetinį susirinkimą laikys 21 gruodžio 1919 m. tuoj po pamaldų bažnyčios svetainėje 4400 Fairfield ave. Visas narys kviečiame atsilankyti ir atsivesti naujų narių. Bus daug svarbių sumanymų svarstoma ir nauja valdyba renkama.

Kviečia Valdyba.

IŠ TOWN OF LAKE.

Labdaringos Sąj. 1-mos k-pos priešmetinis susirinkimas bus rytoj, t. y. gruodžio 21 d., 5-tą valandą vakare, Sv. Kryžiaus parapijinėje svetainėje.

Vytis.

I LAISVĘ ŽENGIANT

Drama Keturių atidėngimų

Vaidas Lietuvos Kovos už Nepriklausomybę Extra! Pirmą Kartą Stato Ciceroj

Švenč. Jėzaus Širdies Dr-ja

Nedėlio, Gruodžio-Dec. 21, '19

Šv. Antano Parap. Svetainėje, 49th Ct. ir 15 Gaty.

Veiklą sulauš gabus Cicero artistai susidedanti iš apie 25 ypatų Apart to bus perstatyta komedija "Prieš Vėją nepapsi" Pelnas skiriamas Našaitių Lietuvių Priešlaudo Namui Pradžia lygiai 7:15 val. vak. Išangos Tikietai 35c—50c yp.

ATSISVEIKINTAS

Lik sveika motinėle ir sesute, gal ir ant visados aš įstoju į Lietuvos kariuomenę

Gerbiame! Tas Veiklas reiškia kaip mūsų Broliai kariauja Lietuvoje už tėvynės Lietuvos Laisvę su priešais palikais (polak) kareiviais ir užduoda gerą smagų lenkams ir jų jų vadui Pilsudakini ir lenkvičia visokie vičiai liko nugalėti.

Tas veiklas šių laikų gadyne tas veiklas padaugins mūsų didesnę tėvynės meilę. Yra patartina pamatyti, kaip mūsų Broliai brangina tėvynės Laisvę. Karžygiški, pasidėvę viską už Lietuvą paaukoti. Tėva, motin savo vienatinį smagų Sesutė Broleji, o mūsų Broliai ir gyvasties nesigaili už teigybę.

Kviečia Vardu NAŠAITIŲ

Pastaba: Delei ilgo programo turės paskirtu laiką prasidėti. Svetainė atsidarys 6:15 atidėngimas pasikels 7:15.

Nariai esate širdingai meldžiame susirinkti, nes turime daug reikalų aptarti, taipgi bus renkama valdyba 1920 metams.

Valdyba.

Nedėlio, gruodžio 21 d., 8 val. vakare, Davis Square parko saleje (45 ir So. Paulina gat.) yra rengiamos prakalbos Stock Yardy darbininkų organizavimo į uniją reikalais. Visi lietuviai darbininkai, dirbantieji Stock Yarduose, kviečiami ateiti ir paklausti indomių prakalbų.

X.

PRANEŠIMAS.

L. T. dr-ja Sv. Martino priešmetinis susirinkimas įvyks, ned., gruodžio 21 d., 1919 m., 1-mą val. po pietų, Sv. Jurgio K. parap. svet., Bus rinkimas valdybos 1920 metams. Taipgi ir kiti svarbus reikalai del apsvaistymo.

Nutar. raštintakas.

Labdaringos Sąjungos 5-tos kuopos priešmetinis susirinkimas bus nedėlio, gruod., 21 d., 1919, 1-mą val. po pietų Sv. Jur. parap. mokyklos kamb., ant 3-ėiu lubų.

Visi nariai ir narys teikiatės atsilankyti į šį susirinkimą, nes turime daug svarbių reikalų apsvaistyti, taipgi bus renkama nauja valdyba 1920 m.

Taipgi teiksitės užsimokėti visas užvilktas mokeskis už 1919 metus.

J. Mikšis, rašt.

PIRKITE KARES TAUPYMO ŽENKLELIUS (W.S.S.).

A. S. POCIUS, Vėdėjas

LIETUVOS VYCIU CHICAGOS APSKRICIO CHORO KURIS STATO SCENOJE OPERA

"KORNEVILIO VARPAI"

Gruodžio 21 d., 1919.

ARYAN GROTTO TEMPLE 8th ir Wabash Ave.

Pradžia 7:30 val. vakare

Nepraleisk progos. Ateik pamatyk, išgirsk!

Biznieriai garsinkites "Drauge".